1848. N°. 141

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag avond.

VRIJDAG, 24 NOVEMBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 23 November.

Bij de alhier op heden verzamelde gecommitteerden uit de onderdistricten van het tweede Kiesdistrict, hoofdplaats Leyderdorp, is volkomen het onvoldoende gebleken van de daarbij aangewezene wijze van handelen. Men bleef gebonden aan de lijsten in de onderdistricten opgemaakt, en daar de overstemming onmogelijk was, kreeg men wel een groote menigte personen, op welke stemmen waren uitgebragt, maar kwam men niet tot een afdoend resultaat van twee of drie personen, tusschen welke zich de stemmen zal men de beslissing niet aan herstemming overlaten, behooren te verdeelen. Daarenboven heeft minder dan de helft der kiezers van dit district hare meening geopenbaard.

Uit een en ander volgt dat van de eindstemming nog geenerlei zekerheid is verkregen, hetwelk men, ten einde dwaling te voorkomen, gemeend heeft onder de aandacht der kiezers te moeten brengen.

(*Een Kiesgeregtigde uit het* II*de district.*)

— Wij vernemen nader, dat in bovengemelde bijeenkomst van kiesgeregtigden als Candidaten voor de keuze van een lid der Tweede Kamer de Heeren Mr. G. W. Verwey-Mejan, Prof. Thorbecke, Mr. D. T. Gevers v. Endegeest en S. Pick de meeste stemmen op zich vereenigden. En voor die van de Eerste Kamer, Z. K. H. Prins Frederik en de Heeren D. T. Gevers v. Endegeest, Mr. H. v. Berkel, Mr. G. W. Verwey-Mejan, G. Visser en G. Groen v. Prinsterer.

— Sedert onze laatste opgave zijn alhier 13 Cholera-lijders bijgekomen, waarvan 4 overleden en 3 hersteld. Totaal 88, overleden 45, Hersteld 11, in behandeling 32. Van de aangetasten zijn in het Cholera-Hospitaal van den 7den tot den 23sten dezer maand ingebragt 24 lijders, waarvan 13 overleden, 4 hersteld en vertrokken, 4 hersteld doch zich nog in het gesticht bevindende, en 3 onder behandeling.

NOORDWIJK, 22 November.

Heden had alhier eene vergadering van kiezers van dit onderkiesdistrict bestaande uit de gemeenten Noordwijk, Voorhout en Noordwijkerhout plaats, ten einde over de keuze van Candidaten voor de beide Kamers te delibereren. Tot leiders der vergadering en tot gecommitteerden tevens werden benoemd de Heeren Graaf v. Limburg Stirum Noordwijk, Mr. Stakman Bosse en Doctor Merz die zich deze keuze lieten welgevallen, uitgenomen de eerstgenoemde, in wiens plaats Mr. C. C. v. d. Schalk gekozen werd; hierna werd besloten tot de keuze der Candidaten over te gaan; de Heeren Verwey-Mejan en Prof. Thorbecke verkregen reeds bij de eerste stemming de beslissende meerderheid, zoodat aan deze Heeren als de Candidaten voor dit onderkiesdistrict kan aanmerken. Voor de Eerste Kamer werden verkozen de Heeren Mr. J. v. Berkel, Oud-Burgemeester van Delft en J. v. Heukelom, Fabriekant te Leyden. Deze vergadering heeft zich gekenmerkt door eensgezindheid en orde.

's GRAVENHAGE, 22 November.

Bij besluiten van den 21sten dezer, heeft Z. M. eervol ontslag verleend aan het bestaand tijdelijk ministerie, en benoemd:

Tot Minister van Marine den Vice-Admiraal J. C. Rijk;

Tot Minister van Justitie den Heer Mr. D. Donker Curtius;

Tot Minister van Buitenlandsche Zaken den Heer Mr. L. A. Lightenvelt;

Tot Minister van Binnenlandsche Zaken den Heer Mr. J. M. de Kempenaar;

Tot Minister van Oorlog den Generaal-Majoor J. H. Voet;

Tot Minister voor de Zaken van de Hervormde Eeredienst Mr. S. Baron van Heemstra, en

Tot Minister van Koloniën den Heer G. L. Baud, laatstelijk directeur der cultures in Nederlandsch Indië.

Voorts bepaald, dat in afwachting van de benoeming van een Minister voor de Zaken van de Roomsch-Katholijke Eeredienst, het bestuur van dat departement voorloopig zal blijven toevertrouwd aan den Minister van Buitenlandsche Zaken, Mr. L. A. Lightenvelt,

Den Minister van Marine, Vice-Admiraal J. C. Rijk, eervol ontslagen als tijdelijk Minister van Marine en Koloniën, uit aanmerking van de diensten in zijne langdurige militaire loopbaan bewezen, benoemd tot Commandeur der Militaire Willems-Orde;

De Heeren Mr. D. Donker Curtius en Mr. J. de Kempenaar, eervol ontslagen als tijdelijke Ministers van Justitie en van Binnenlandsche Zaken, benoemd tot Ridders Grootkruis der Orde van den Nederlandschen Leeuw;

Tot Commandeurs derzelfde Orde de Heeren Mr. L. A. Lightenvelt, J. H. Voet, Mr. P. P. van Bosse en Mr. S. Baron van Heemstra, eervol ontslagen als tijdelijke Ministers voor de Zaken van de Roomsch-Katholijke Eeredienst, van Oorlog, van Financien en voor de Zaken van de Herv. Eeredienst, en

Den Gezant aan het Hof van België, Mr. A. A. Baron Bentinck, eervol ontslagen als tijdelijk Minister van Buitenlandsche Zaken, benoemd tot Minister van Staat.

— H. M. heeft aan de Vrouwen-Vereeniging van Liefdadigheid te Woerden, f 50 geschonken.

— Den 23sten dezer zullen voor den Hoogen Raad, burgerlijke kamer, de pleidooijen gevoerd worden in de bekende zaak van den aannemer der Apeldoornsche kerk, G. van Berkum, tegen de hooge erfgenamen van wijlen Z. M. den Koning Willem I. Reeds geruimen tijd is dit geding aanhangig. De nieuwe vordering die nu ingesteld is en welke thans behandeld zal worden, strekt: 1°. tot afbetaling der restant-aannemingspenningen ad f 24,935; 2°. tot betaling van gedaan werk buiten het bestek f 23,941. 3°. tot vergoeding wegens eigendunkelijke naasting van materialen en gereedschappen ad f 25,073; en 4°. de renten over een en ander volgens de wet; terwijl voorts 's Raads beslissing wordt ingeroepen over zekere onbetaalde cessien te zamen f 11,274. Met veel belangstelling wordt 's Raads definitive uitspraak in deze te gemoet gezien. De Heer Mr. Blusse zal voor den aannemer en de Heer Mr. Delprat voor de hooge erfgenamen optreden.

— In deze Residentie is overleden de Heer W. H. J. Baron van Westreenen van Tiellandt, Staatsraad in buitengewone dienst, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, Ridder, Commandeur en ridder 1ste klasse van verschillende vreemde orden; Directeur der Koninklijke Bibliotheek, enz. en sedert 1805 Lid van de Maatschappij van Nederl. Letterkunde te Leyden.

AMSTERDAM, 22 November.

Dezer dagen is aan de Heeren van Gend & Loos, ondernemers van de postwagendiensten te Amsterdam, bij voorloopige beschikking op het daartoe door hen gedane verzoek, vergund om de wagens van hunne dienst van Breda op Rotterdam, voortaan tot 15 Maart te doen vertrekken, ten *zeven* ure in plaats van ten *vijf* ure des morgens.

— Aan de firma van H. J. Brouwer en Comp. te Arnhem, is concessie verleend, tot eene wagendienst, welke loopen zal over Nijmegen, Gennip, Well, Venlo, Roermond, en Sittard tot Maastricht, en van daar over dezelfde plaatsen naar Arnhem terug.

— De opbrengst der thans afgeloopene veiling van Gedenkpenningen en Munten, nagelaten door wijlen den verdienstelijken verzamelaar, den Heer Westhoff, heeft ongeveer opgebragt de somma van f 27,000.

— In de Zitting van Tweede Klasse van het Koninklijk Nederl. Instituut van den 19den October jl., las de Heer H. J. Koenen eene verhandeling, behelzende eene vergelijking der taalbeginselen van Bilderdijk met die van Jacob Grimm. Hij toonde de merkwaardige overeenstemming aan tusschen onzen grooten landgenoot en den voornaamsten vertegenwoordiger der meest grondige Germaansche taalstudie in Duitschland, niet alleen ten aanzien der hoogere taalbeginselen, maar ook in punten van minder ondergeschikt belang. Men vindt al aanstonds bij Bilderdijk en Grimm een gelijke ontevredenheid met de algemeene taalkundige begrippen en stelsels, die in hunnen tijd in de heerschende meening en in het onderwijs der jeugd waren doorgedrongen. Beiden veroordeelden het meer en meer afwijken van de concrete, afbeeldende uitdrukkingen en het vervangen daarvan door wijsgeerige, afgetrokkene woordvormen; het verloren gaan der oorspronkelijke wortelwoorden en natuurlijke gevoelsuitingen, en het daarvoor in de plaats komen van zinledige omschrijvingen of onnatuurlijke zamenstellingen. Bilderdijk was een vijand van stijve regelen, door de taalzuiveraars ontworpen, en waarnaar men alle woorden zonder onderscheid meende te kunnen en te mogen wringen. Niet minder bestemd verklaart zich Grimm daartegen, als hij zegt: »Deze spraakkunstenaars schijnen niet te gevoelen, dat er naauwelijks een regel is, die zich overal streng laat opvolgen; ieder woord heeft zijne geschiedenis en leeft zijn eigen leven."

Na het behandelen van deze diepere en meer wijsgeerige taalbeginselen werd

door den spreker aangetoond, dat ook in de beschouwingswijze van den oorsprong en de vroegste ontwikkeling van het Nederlandsch veel overeenkomst tusschen de beide taalkundigen bestond, daar noch de een, noch de ander gunstig was aan de vrij algemeen doorgedrongen meening, dat het Neder-duitsch, zoowel als het Hoogduitsch, regtstreeks uit het Gothisch zoude moeten afgeleid worden. Bij die gelegenheid worden eenige bijzonderheden medegedeeld omtrent de verhouding, die het Saksisch tot het Gothisch in den vroegeren ontwikkelingsgang der Germaansche taaltakken schijnt gehad te hebben.

Men zou kunnen vragen: of welligt deze overeenkomst tusschen de inzigten en beginselen van onzen Nederlandschen dichterlijken taalkenner en den grooten Duitschen taalleeraar, wel verre van aan eene onafhankelijke zamenstemming te moeten worden toegeschreven, eenvoudig is af te leiden uit de overneming van de beschouwingen des eenen door den ander? De Heer Koenen wilde geenszins de mogelijkheid betwisten, dat Grimm uit de kennisneming der vroegere werken van onzen Bilderdijk het een of ander kan ontleend hebben, noch dat Bilderdijk van de in 1819 uitgekomene eerste uitgave van des Duitschers Grammatik vlijtig heeft gebruik gemaakt; maar noch het een, noch het ander is voldoende, om daaruit die geheele en naauwkeurige zamenstemming af te leiden. Immers, de kiem van Bilderdijks latere geschriften over taal en taalwetenschap ligt reeds in zijne verhandeling over de geslachten der zelfstandige naamwoorden, in 1805 uitgegeven; en Grimm heeft zeker zijne taalbeginselen gevestigd, alvorens eene voldoende kennis van het Neder-duitsch op te doen, om de werken van Bilderdijk te kunnen waarderen. Neen! hetgeen bij beiden die overeenstemming deed geboren worden, was de afkeer van het gekunstelde, gewrongene en willekeurige van vele latere theorien, en het doordringen in den zielkundigen aard en de historische vorming en ontwikkeling der taal, die volgens beiden geen gewrocht was van afspraak of overleg, maar eene hoogere Goddelijke gave in den mensch gelegd bij zijne schepping zelve.

Welke dus overigens de vreemdigheden en soms terugstootende eigenaardigheden van Bilderdijk ook in zijne taalkundige schriften waren; welke soms meer vernuftige dan bewijsbare etymologien hij moge hebben geopperd en voorgedragen; zijne taalgronden, die men vaak uit partijdigheid aan grilligen luim heeft toegeschreven, zijn gewis diegene, waarop eene diepere studie onzer taal moet gebouwd worden, en wij hebben den waarborg daarvan in hunne overeenstemming met de resultaten van een man, die te regt als de geleerdste onder de geleerden in het veld der algemeene Duitsche taalwetenschap de eerste plaats inneemt.

Deze verhandeling door den Heer Koenen, op daartoe gedane uitnoodiging, voor de werken der Klasse afgestaan, is volgens de bepaling van het reglement in handen eener commissie gesteld, bestaande uit de leden D. J. van Lennep, B. H. Lulofs en J. H. Halbertsma, om die te onderzoeken en daarop te dienen van berigt.

OUD-BEIJERLAND, 18 November.

Op de drie beestenmarkten in de maand November alhier gehouden wordende, werd dit jaar niet zoo veel vee aangebragt als voorleden jaar, hebbende het aantal runderen bedragen, den 2den Nov. 380, den 9den 320 en den 16den 200 stuks. Ook van varkens was de markt op de beide laatste dagen voorzien. Hoewel nog duur, werd voor eene 600-ponds koe wel *f* 10 a *f* 15 minder bedongen dan voor zes weken. De prijs van het vette vee bleef evenwel staande, maar de vare koeijen benevens het jonge vee en het 1-, 2- en 3-jarig ongoed dat meerendeels verkocht werd, was zeer duur. De prijs van het spek was van oude varkens 17 à 18 centen en van biggen door elkander 15 centen per vijf oncen vuil.

OOSTBURG, 20 November.

In den loop der vorige week, zijn bij het dorp Eede, op Belgisch grondgebied, tusschen den Graafjans-zijdelingsdijk en de Lieve, bij het graven van het uitwaterings-kanaal naar Heyst, vier el beneden de oppervlakte van den grond, gevonden: twee olifantstanden, ongeveer twee el lang, en aan het benedeneind een palm in de doorsnede; een zeer groote hoorn en kakebeen en een groote maaltand, wegende, naar men zegt, omtrent drie Ned. ponden. Men hoopt van bevoegden meer bepaalde wetenschappelijke berigten, ook nopens den bodem van den grond, waarin ze gevonden zijn, te ontvangen. Men meent, dat het de bedding der oude Lieve is.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 20 November.

De Senaat der Hoogeschool van Oxford heeft het voorbeeld van dien te Cambridge gevolgd, en zal het stelsel der studiën wijzigen.

— Nadere berigten uit Sheerness, van den 17den, melden dat het Nederlandsch schip de Laurens Koster dien dag, op last van de bevoegde autoriteiten, door de stoomboot Wildfire, in Standgate Creek is gesleept. De troepen zijn naar het Rijks vaartuig Ramilies overgebragt en de zieken aan boord van het hospitaalschip Bucchante vervoerd. Er waren toen geene nieuwe ziektegevallen voorgekomen; de eenige persoon die gevaarlijk ziek lag, was de opperstuurman. Het schip zal, alvorens de bemanning en de troepen daarop terugkeeren, gezuiverd en herookt worden. Sedert het Rotterdam verliet, zijn 14 personen aan boord van dit vaartuig, ten gevolge der cholera overleden.

— Eenige moorsche zeeroovers hadden zich in de baai van Gibraltar van de Engelsche brik the Three Sisters meester gemaakt. De manschap van dit vaartuig had zich evenwel in de booten weten te redden en was te Gibraltar aangekomen, waar zij van het voorgevallene verslag gaf; onmiddelijk werd toen de rijksstoomboot Polyphemus afgezonden, ten einde de zeeroovers te vervolgen, die dan ook spoedig door haar ingehaald werden. Na een zeer hevig gevecht, waarbij 1 officier en 5 manschappen gewond zijn, werd de brik the Three Sisters hernomen en onmiddelijk eenige der zeerovers aan de groote ra van de Polyphemus opgehangen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 21 November.

Heden is een ontwerp van wet in de Nationale Vergadering ingekomen, omtrent de verantwoordelijkheid van den Voorzitter en der Ministers. Volgens dit ontwerp zal de eerste aan hoog verraad schuldig zijn in de volgende gevallen: 1°. pogingen tot omverwerping der constitutie; 2°. aanslag op de binnenlandsche en buitenlandsche veiligheid van den staat, 3°. het in persoon bevel voeren over de gewapende magt; 4°. schending van art. 54, hetwelk verbiedt eenigen oorlog hoegenaamd te verklaren zonder goedkeuring der Vergadering. Voorts dat er hoog verraad op heeter daad bestaat: 1°. wanneer de Vergadering verlengd of ontbonden wierd; 2°. wanneer de Voorzitter de gewapende magt tegen haar rigtte, en 3°. wanneer hij weigerde te gehoorzamen aan een decreet bij hetwelk hij vervallen van zijn ambt verklaard wierd. De bepalingen omtrent de verantwoordelijkheid der Ministers zijn zeer talrijk; zij worden onder andere strafbaar verklaard, wanneer zij kunstgrepen of invloed oefenen om de fondsen te doen dalen.

— Men zegt dat er morgen een manifest van Louis Bonaparte in het licht verschijnen zal. Zoo het schijnt drijven de eigenlijke Bonapartisten hem om zulks te doen, terwijl zij, die slechts bij gelegenheid der aanstaande verkiezing en met geheel verschillende oogmerken dan de anderen, zijne bondgenooten geworden zijn, hem van zulk eenen stap pogen terug te houden, uit vrees dat hij er voorstanders door verliezen zal. Het schijnt intusschen, dat hij aan den raad van de eerste soort zijner vrienden gehoor gegeven heeft. Te St. Quentin is door het werkvolk, tijdens het voorlezen der constitutie, een geschreeuw van *leve Napoleon*, *leve de Keizer!* aangeheven, hetwelk de burgerlijke en militaire overheden vruchteloos gepoogd hebben te stillen. Heden werd het sterk Bonapartische blad *la Liberté* hier gratis op de straten rondgedeeld.

— Een zeer gewigtig voorval heeft de zitting der Nationale Vergadering van gisteren gekenmerkt, daar Cavaignac eenige leden der oude uitvoerende Commissie heeft uitgedaagd, om haar voorgeven te bewijzen, dat, indien zij wilde, zij opheldering omtrent hem geven kon. Deze uitdaging was bijzonder tot de Heeren Garnier-Pages, Pagnerre, Duclerc en Barthélemy St. Hilaire gerigt. Deze hebben die uitdaging aangenomen, doch daar eenige leden van die commissie, zoo als Arago, Marie en Lamartine afwezig waren, is besloten Zaturdag de noodige opheldering omtrent Cavaignac te geven.

Die zitting voorspelt dan wederom een dier onstuimige, personele, schandelijke beraadslagingen, die maar al te veel reeds, ten koste van de eer der Nationale Vergadering, hebben plaats gehad. Het schijnt dat alle mannen van eenig gewigt in die vergadering als het ware behoefte gevoelen, om elkander te brandmerken in de algemeene schatting. Terwijl Frankrijk groote behoefte heeft aan eendragt, ontstaat er al meer verdeeldheid, en werpen zij, welke die eendragt konden bevorderen, elkander de schandelijkste beschuldigingen naar het hoofd. En waar zullen die verdeeldheden ophouden? zullen mannen, die voor de wijste en gematigste onder de republikeinen doorgaan, hopen kunnen de republiek in Frankrijk te bevestigen, wanneer zij het schouwspel van zulke droevige verdeeldheid geven? — Dit voorval heeft hier eene levendige beweging verwekt.

PORTUGAL.

LISSABON, 11 November.

Men heeft hier sporen ontdekt van eene Miguellistische beweging, waardoor zij nog tijdig is voorgekomen. Op grond van briefwisseling met Don Miguel, is de Generaal Gomes gevangen genamen, en zijn nog verscheidene krijgslieden, ter oorzake van eene zamenzwering, in verzekerde bewaring gesteld. De in de provinciën bevelvoerende officieren hebben aan de Regering rapporten gezonden wegens den geest der troepen, waarin zij de vrees voor muiterij te kennen geven, omdat de soldij niet betaald wordt; een groot gedeelte van het 12de regiment was naar Spanje tot de Montemolinisten (aanhangers van Don Carlos) overgeloopen.

— Het agentschap te Londen heeft last ontvangen om de betaling der halfjarige renten, die met Junij 1847 waren vervallen, tegen half Februarij aan te kondigen.

De Regering wilde overigens ten opzigte der vervallen renten in schikking treden en die gedeeltelijk tot kapitaal maken, waartoe echter bij de houders geen lust scheen te zijn.

ITALIE.

MILAAN, 13 November.

De geheele stedelijke Regering alhier heeft haar ontslag genomen, wegens het besluit van Radetzky, om eene buitengewone belasting in te voeren. Men verzekert dat de inwoners besloten hebben niet te betalen.

— De *Moniteur du Soir*, van Parijs, deelt volgens eenen brief uit Rome mede, dat de Heer Rossi, President van den Raad van Ministers, een dolksteek heeft ontvangen, toen hij zich naar de zaal begaf waar de zittingen gehouden worden. — Overigens duurt de gisting in Italië voort.

PRUISSEN.

BERLIJN, 20 November.

Er is hier geene verandering in den staat van zaken.

Het Regeringsblad van heden deelt eene circulaire mede van het Staatsministerie, waarin hoofdzakelijk gezegd wordt:

Dat door een gedeelte der Nationale Vergadering onder anderen ook het besluit genomen is, dat tot op de intrekking der door de Regering genomen maatregelen van verplaatsing dier Vergadering naar Brandenburg, alle opbrengst van belasting geweigerd moet worden.

Dat het gezonde verstand der natie de formele en materiële onwettigheid van dezen stap wel zal inzien, die in zijne gevolgen het geheele land in een toestand van volkomen wetteloosheid en van onafzienbare verwarring storten zou; dat echter, indien men onverhoopt ergens aan die oproeping gevolg gaf, de Regering hiertegen de gestrengste dwangmiddelen zou moeten aanwenden.

Daarbij echter blijft het aan de Koninklijke Regering bijzonder aanbevolen, om te zorgen dat de dwangmaatregelen niet tot de inning van belasting uitgestrekt worden, die uithoofde van het onvermogen achterstallig gebleven zijn, terwijl, ofschoon de tegenwoordige aanzienlijke staatsuitgaven de stipste en onverwijlde voldoening der belastingen zeer wenschelijk maken, het echter buiten de bedoeling ligt dat men geene inschikkelijkheid gebruiken zou voor belastingschuldigen, die in moeijelijke omstandigheden verkeeren of door rampen getroffen zijn. De kosten der buitengewone dwangmiddelen zullen slechts over die belastingschuldigen omgeslagen worden, die uit wederspannigheid achterlijk gebleven zijn.

— De stad herneemt haar gewoon aanzien en indien men niet overal schildwachten geplaatst zag, zou men niet meenen in eene stad te zijn die in staat van beleg is verklaard.

— Bijna zonder eenigen tegenstand zijn er nu omtrent 20,000 geweren opgehaald; men meent dat al de geweren binnen 2 of 3 dagen zullen opgehaald zijn, en dat dan de staat van beleg zal ophouden.

— De Generaal von Wrangel heeft eene kennisgeving afgekondigd, waarbij het burgerwee congres verboden wordt, gedurende den staat van beleg te vergaderen.

— Het meubilair van de zaal der Nationale Vergadering is wel weggenomen, doch nog niet naar Brandenburg overgevoerd.

— De vereenigde instructie- en criminele Regtbank heeft in hare zitting van den 17den beslist, dat de staat van beleg der stad onwettig en de Nationale Vergadering in haar regt is.

De Auditeurs der in Berlijn aanwezige troepen hebben ten stelligste geweigerd, militaire vonnissen over burgerlijke personen te vellen, welke wegens overtredingen van Wrangels proklamatien, aangaande den staat van beleg in hechtenis genomen zijn. Ter uit den weg ruiming dezer bezwaren, heeft de Generaal von Wrangel een door al de Ministers onderteekende kabinets-order medegedeeld, waarin hij gemagtigd wordt, militaire vonnissen, zelfs wanneer zij de doodstraf bevatten, in plaats van den Koning te bekrachtigen en te doen voltrekken.

WURTEMBERG.

Z. M. heeft toegestaan in eene vermindering van zijne bezoldiging van 200,000 fl. levenslang en van 100,000 fl. tijdelijk. Door dit besluit van den Koning moet eene gevreesde ministeriële krisis zijn voorgekomen.

SAKSEN.

DRESDEN, 15 November.

De Heer Julius Fröbel, die te gelijk met Robert Blum te Weenen in hechtenis genomen werd, is gisteren hier aangekomen. Het vonnis van den krijgsraad: de dood door middel van den strop, werd hem door een officier voorgelezen en hem daarop te kennen gegeven, dat hij gratie bekomen had. De aanwezige officieren gaven hem daarop hunne ongeveinsde blijdschap en deelneming te kennen. Een brochure, die Fröbel vroeger over de integriteit van Oostenrijk geschreven heeft, verschafte hem genade.

20 November.

Het ministerie heeft gisteren een stuk uitgevaardigd, waarbij zij verklaart dat zij door haren Gezant aan het Weener Hof, over de handelwijze omtrent Robert Blum, nadrukkelijke vertoogen heeft laten doen en hare pligten zal weten te vervullen; doch dat zij tevens het volk tot bezonnenheid en kalmte vermaant, en verwacht dat men zich van verdere daden van geweld, als ten opzigte van het Oostenrijksch Consulaat zijn gepleegd, zal onthouden, en het volk zal toonen de vrijheid waardig te zijn.

— Te Leipzig had men sedert eenige tijd een soort van vrijcorps geworven dat reeds 500 man bedroeg, om de Nat. Vergadering te Berlijn te gaan ondersteunen; doch waar van het doel welligt een opstand in Saksen zelf schijnt geweest te zijn. Het is der Regering, hoewel niet zonder oploop en vernielen van glasruiten, gelukt dit corps te ontwapenen, en papieren in handen te krijgen die den aard van deze oproerige pogingen nader aan de dag zullen brengen.

HESSEN-DARMSTADT.

In de nabijheid van Maintz is in het begin dezer maand bij het leggen van fondamenten voor een huis, op een grond ten noord-oosten van deze stad, een Romeinsche degen gevonden, met een zilveren greep, en waarvan het lemmet is versierd met drie kleine medaillons in goud, waarop de navolgende inscriptiën te lezen staan, als: *Victoria Augusti — Felicitas Tiberii.* Dit wapentuig heeft waarschijnlijk toebehoord aan den Keizer Claudius Tiberius. Het is nog zeer ongeschonden, en men schat de waarde van het aan dit wapen gehechte goud op *f* 300.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 18 November.

In en voor de stad worden onderscheiden verdedigingswerken aangelegd, welke naderhand met blokhuizen zullen worden vermeerderd. De staat van beleg zou niet worden opgeheven, voordat die werken voltooid waren.

De bevolking begint zich aan den staat van beleg te gewennen en de schouwburgen worden weder bezocht.

— Messenhauser heeft geen genade gekregen, maar is den 16den doodgeschoten. Dagelijks wordt nog het doodvonnis aan eenige oproerlingen voltrokken.

— Albier is de tijding uit Venetië van den 10den aangekomen, dat de Sardinische vloot de haven dier stad verlaten had en naar elders was gestevend.

Geheel onverwachts is deze vloot, te Triest aangekomen en is de Admiraal terstond in onderhandeling met den Opperbevelhebber van Marine getreden. Een parlementair is daarop naar Weenen vertrokken.

— De wapenstilstand tusschen Oostenrijk en Sardinië is nog gedurende 3 maanden verlengd; tusschen de troepen der beide landen, die aan de grenzen tegenover elkander staan, heerscht de beste verstandhouding.

FRANKFORT.

20 November.

In de Zitting van heden heeft de Rijksvergadering het besluit door de in Berlijn verblevene vergadering genomen tot schorsing van het heffen der belastingen, als een openbaar wederregterlijk, de maatschappij met gevaar bedreigend besluit, uitdrukkelijk voor nul en nietig verklaard, doch ook dat zij de aan het Pruissische volk beloofde en gewaarborgde regten voor alle inbreuk zal hoeden.

VEREENIGDE STATEN.

NEW-YORK, 3 November.

Generaal Taylor is met eene boven verwachting groote meerderheid tot President verkozen, zoo als de stemmen stonden, 18 uren na het sluiten der stemopneming. Het geheele getal stemmen bedraagt 290. — Generaal Taylor had 131, Generaal Cass 20 en van Buren geene.

— In een brief geschreven aan boord van Engelsch oorlogschip, dat van den 14den October, meldt men het volgende:

Nabij Havanah bespeurden wij een wrak. Onze Kapitein liet den steven derwaarts wenden en de boot uitzetten. Het wrak leverde een aandoenlijk schouwspel op: daar kropen vijf menschelijke weezens rond, die door den scherpen honger en de uitgestane ellende nagenoeg hun verstand verloren hadden, en zeewater dronken. Spoedig waren die ongelukkigen bij ons aan boord gebragt, en uit den eenige die nog wat spreken kon, vernam men met moeite, dat zij behoorden tot de manschap van het schip Ocean Bride, van Laguna, met mahonie- en ander hout naar Londen. In een storm waren de masten weggeslagen, en eene stortzee wierp den kapitein en vijf man over boord. Er bleven nog zes man over, die geene levensmiddelen of water meer hadden, vermits het ruim door de stortzeën vol water was. Spoedig daarop overleed de eerste stuurman; en het gebrek der overgeblevenen was zoo groot dat zij het lijk eenen arm afsneden, om er zich mede te voeden. Onze Kapitein liet hen nu van het noodige voorzien, en hunne talrijke wonden en kneuzingen verbinden. In den nacht na hunne redding stierf er nog een, de vier overigen zijn aan de beterhand.

CHINA.

Een gedeelte van dit land werd den 31sten Augustus en den 1sten September ll., door eene typhoon of vreeselijken oorkaan geteisterd die te Macao, Capsingmoons, Hongkong, Whampoa en Canton, zware schade aan de schepen, aan huizen enz. veroorzaakt heeft; men berekent op veel meer dan driehonderd het getal van hen, die tusschen Macao en Canton in dezen orkaan het leven verloren, waaronder vele Europeanen, inboorlingen uit Macao en Manilla. Van de Hollandsche, gedurende het woeden der typhoon te Macao en te Hongkong liggende schepen, hebben de *van der Palm* geene en de *Boreas* weinig schade bekomen, daar de bark *Kiew Hiem*, op Java behoorende, niet verre van Victoria (eiland Hongkong) gestrand is, die man der equipage zijn verdronken.

EGYPTE.

De Onderkoning Mehemed-Ali is overleden. Sedert geruimen tijd was hij in eenen staat van kindschheid vervallen en was zijn zoon Ibrahim door de Porte voorloopig met het Onderkoningschap van Egypte bekleed. Ook deze die sedert lang ziekelijk is, moet in een zorgelijken toestand verkeeren.

KERKNIEUWS.

Z. M. heeft, bij besluit van den 12den dezer, eervol emeritaat met pensioen verleend aan de volgende Predikanten, als aan: J. Teissèdre l'Ange, bij de Waalsche gemeente te Amsterdam; J. la Lau, bij de Herv. gemeente te Gouda; A. C. Romswinkel, bij de Herv. gemeente te Dordrecht.

AMSTERDAM, 21 November. Door den breeden Kerkeraad der Ned. Herv. gemeente alhier is heden de volgende nominatie uitgebragt, ter vervulling der vacature veroorzaakt door het overlijden van den Wel Eerw. Heer de Keizer.

Drietal van de Heeren Ouderlingen van den 6den dezer: DD. Hofstede, te Gorinchem; v. Harencarspel, te Leeuwarden; v. Koetsveld, te Schoonhoven.

Drietal van Heeren Diakenen van den 13den dezer: DD. Adama v. Scheltema, te Hoorn; Broedelet, te Gouda; Abresch, te Alkmaar.

Uit welk zestal het volgende drietal is uitgebragt: DDl. van Scheltema, Hofstede en van Harencarspel, en daaruit beroepen: C. S. Adama van Scheltema, Predikant te Hoorn.

— Te Delftshaven is tot Herder en Leeraar beroepen de Wel-Eerw. zeer Gel. Heer Vinke, Predikant te Noordeloos.

Bij de Sub-Commissie voor de Cholera is na onze opgave in ons voorgaande nummer ontvangen aan de Stads-Timmerwerf een pakje geteekend A. Z, een dito onder W. S.; bij den Heer van Hoorn een pakje geteekend L...s, onder de letter M. *f* 12, van den Redacteur der Leydsche Courant *f* 25, *f* 10 en *f* 5, bij den Heer van Stirum onder de letter H. *f* 5, onder de letter B. *f* 5.— Onder de vorige opgave, als bij den Heer van Hoorn ontvangen, waren 2 pakjes, waarvan één geteekend met de letter W. en een met de letter L. Nog is ontvangen bij de Redactie der Courant *f* 10.

TWEEDE BLAD.

206de KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

Trekking der Vijfde Klasse.

3de Trekking, No. 3899 een prijs van *f* 1,000.
4de " Geene.

VERBETERING.

In den laatsten zin van het in ons vorig nommer geplaatste stuk, geteekend J., staat in sommige afdrukken *zamenstelling*, lees: *zamensmeltinge*.

ADVERTENTIEN.

Aan allen, die hunne blijken van belangstelling bij de bevalling mijner Echtgenoote getoond hebben, betuig ik, ook namens haar, den oprechtsten dank.

Leiden, 20 November 1848. D. W. H. VAN BREE.

LEYDSCHE SCHOUWBURG.

Onder Directie van den Heer A. PETERS.

Maandag 27 November 1848. N°. 6.

De Wees van Brussel, eene Episode uit de drie laatste dagen van Alva's schrikbewind in 1573. Geschiedkundig Drama in 4 Bedrijven en een Voorspel, door den Heer A. Ruysch. Versierd met nieuwe Costumes. Nooit alhier vertoond. Om de uitgebreidheid dezer Voorstelling *geen Nastuk*.

Aanvang ten ZES ure.

De INSCHRIJVINGEN in het 1ste district *Leyden*, waaronder *Soeterwoude en Voorschoten*, worden bij deze herinnerd aan het bepaalde op de Vergadering van Zaturdag 18 November II., tot het houden eener nadere Inschrijving op Zaturdag den 25sten November 1848, des namiddags ten één ure in de *Stads-Gehoorzaal*, en het ter zelfder plaatse inleveren eener schriftelijke opgave van 2 Candidaten voor de Eerste Kamer der Staten-Generaal, des voormiddags van 9—11 ure.

Het Openbaar Landhuishoudkundig Onderwijs zal geopend worden op *aanstaanden Vrijdag den* 24sten *November*, *des avonds ten zeven ure.*

Leyden, 20 *November* 1848. A. H. VAN DER BOON MESCH.

Men verlangt alhier, *TE HUUR* of *TE KOOP*, een HUIS, geschikt tot het uitoefenen eener Affaire, op een zeer goeden stand geplaatst, gelegen aan de Markt. Belieferenden adresseren zich met Franco Brieven onder letters A. B., aan het Bureau dezer Courant.

OPENBARE VERHURING,

van een perk WEIDLAND, gelegen in den Zijlaanschen Polder onder *Leyderdorp* omtrent den Zijlsche groot 6 Bunders, 85 roeden en 20 Ellen.

Welke Verhuring zal plaats hebben ten overstaan van den te *Soeterwoude* residerenden Notaris C. KLAVERWYDEN op Dingsdag den 5den December 1848 des voormiddags ten tien ure, ten Huize van den Kastelein H. LELIEVELD, aan de Zijlpoort binnen de Stad *Leyden*.

Zijnde inmiddels nadere informatien te bekomen ten Kantore van den bovengenoemden Notaris.

De Boekhandelaars S. & J. LUCHTMANS zullen op Maandag den 27sten November, *des Namiddags* te vier uren, aanvangen met de verkooping hunner vroeger aangekondigde verzameling **Boekwerken**, over *Geneeskunde* en *Heelkunde*, *Kruidkunde*, *Natuurlijke Historie* en *Wis- en Natuurkundige Wetenschappen*. De Boeken zullen op Zaturdag den 25sten dezer, in het Logement *de Zon* te zien zijn.

De Boekhandelaar C. C. VAN DER HOEK berigt het lezend Publiek dat zijne **UITGELEENDE LEESBIBLIOTHEEK** der meest gezochte Hollandsche, Fransche, Duitsche en Engelsche Historisch-Romantische Werken weder vermeerderd is met de voornaamste Romans in den loop van dit jaar uitgegeven, bevattende deze Boekverzameling nu ruim **9,000 Boekwerken.**

NB. NB. Voortaan zal elk bijvoegsel op den Catalogus dezer Bibliotheek niet met Januarij maar in het laatst van September in druk verschijnen, terwijl **Heeren Geabonneerden** verwittigd worden, dat van 1e. Januarij 1849 eenige der meest gezochte Tijdschriften ter hunner beschikking verkrijgbaar gesteld zullen worden.

Bij den Boekhandelaar P. H. VAN DEN HEUVELL te *Leyden*, is van de Pers gekomen:

KIEZERSHANDBOEK,

bevattende:

1°. *Het Kiesreglement.*
2°. *De verdeeling der Provincien in hoofd- en onder-kiesdistricten.*
3°. *De naamlijsten der verkiesbaren voor de Eerste Kamer.*

Dit werkje wordt niet in Commissie gezonden, doch kan bij elken Boekhandelaar besteld worden. *De prijs is* 30 *Cents.*

Weder genezingen door de Holloway's Pillen.

Lees het volgende. Mevrouw JEMIMA ALBERT, Officiers weduwe, woonachtig op de Campbell-plaats, te St. George in de Oost, had sedert zeer lang een hevige hoest, gaf veel op, had een zeer zwakke borst en leed zeer veel aan hoofdpijn, hoewel dien, was hare spijsvertering zeer ongelijkmatig, had zeer weinig eetlust en was zeer slapuurig. Zij beschouwde zichzelve als ongenesbaar, evenwel heeft zij niettegenstaande haren gevorderden leeftijd eene volmaakte gezondheid terugbekomen, en is zoo sterk als een jong meisje geworden, alleen door het gebruik der *Holloway's Pillen.*

Te bekomen te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement.*

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN

WOENSDAG, 22 NOVEMBER.

		Laagste Koers	Hoogste Koers	Gesloten
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	2½ pCt.	47	47⅛	46⅞
Dito Certificaten	» 3 »	55⅛	56⅛	56⅛
Dito dito	» 4 »	72⅛	73⅛	73
O. I. Leening	» 4 »			
Amortisatie Syndicaat	» 5 »	92⅛		
Handel-Maatschappij	» 4½ »			
Haarlemmermeer	» 2½ »			
Aandeelen Rijn-Spoorweg	» 4 »	76⅜	77⅛	77⅜
Aand. Holl. Spoorweg Maats.				
BELGIE, Certificaten	» 2½ »			
Dito Dito	» 2½ »	37⅛		
Dito. bij ROTHSCHILD	» 2½ »	37⅛	37⅜	37⅛
SPANJE, Leen. bij Ardoin van 85	» 5 »	9⅜	9 7/16	
Dito dito Onbep. Stukken	» 5 »	8½	9	
Dito Binnenl. a 6 m.	» 3 »	13	13⅜	13⅛
Coupons Ardoins		5/7		
PORTUGAL, te Londen	» 3 »	23	24	
Dito Dito	» 4 »	26	26⅛	25⅜
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5 »	99	99⅜	99
Dito dito 1828 en 1829	» 5 »	98⅛		
Cert. bij dito 1831 en 1833	» 5 »			
Dito bij HOPE	» 4 »	78	78⅛	
Dito bij STIEGLITZ & C°.	» 4 »	77⅛	77⅜	
Certificaten te Hamburg	» 5 »			
Inschrijving in Assignat.	» 6 »	58½		
Certificaten van Dito	» 6 »			
POLEN, Certificaten	» 4 »			
Dito Aandeelen met Loting	fl. 300 *f*			
Dito dito	» 500 »			
PRUISSEN, Loten van 50 R.	» »			
OOSTENRIJK, Oblig. Weener Bank	» 5 pCt.			
Idem	» 5 »	63		
Oblig. Metalliek	» 5 »	66⅛	66⅜	
Idem	» 2½ »	34⅛	35⅛	
Aandeelen 23 Mei 1834	*f* 500 *f*			
Idem 1 April 1839	*f* 250 *f*			
NAPELS, Certif. bij Ivan en Bouwens	» 5 pCt.			
BRAZILIE	» 5 »	75	76	
MEXICO	» 5 »	19	19⅛	
AMERIKA	» 6 »			
Dito Bankactiën				
GRIEKENLAND				
VENEZUELA	» 2½ »	15⅛	15⅜	

Koers van het Geld: Prolong. 2½ pCt. Beleening 2½ pCt. Wissel-Disconto 3 pCt.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.